

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:	Zodpovedný redaktor:	Redakcia a vydavateľstvo:
Na celý rok — — 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka — — 2 „ — „	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín
Na štvrt' roka — — 1 „ — „	Majiteľ' a vydavateľ':	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpáť nečítajú.

Na Turice.

Prvé svätodušné sviatky učedníci Pána slávil v meste Jeruzaleme. Shromaždení na jednom mieste, medzi vrúcnyimi modlitbami túžebne očakávali príchod Ducha svätého. A ukázaly sa im rozdelené jazaky ako oheň a posadily sa na každom z nich a naplnení boli všetci Duchom Svätým.

Učedníci Pána pôvodne z rodu najchudobnejšieho, prostí, nevzdelaní rybári a ľudia bez predbežnej vzdelanosti, oduševnení a posilnení Duchom Svätým, prísne učeniu Ukrižovaného podrobili celý vzdelaný svet pohanský. Mohutným vplyvom Ducha Svätého zmenila sa celá obličaj zeme.

Duch Svätý Osvätiteľ oduševnil a posilnil nielen učedníkov Pána k bojom proti neveriacemu židovstvu a krutému pohanstvu, lež kráľovstvo jeho na zemi, cirkev svätú totiž spravuje a spravovať bude až do konca sveta. Učedníci Pána mocou Ducha svätého zvíťazili nad pekelnou zlosťou židovstva a ukrutnosťou zaslepeného pohanstva. Táto nepodvratná skutočnosť i nás posilňovať a oduševňovať má v krutých bojoch proti terajším nepriateľom kríža a Ukrižovaného.

Krista Pána na hore Kalvárii ukrižovalo neveriace židovstvo. Za túto vraždu hrozne pokutoval Boh celý nekdy vyvolený národ. Pokolenie však tohoto národa ešte i podnes nechce nahliadnuť obavnosť vraždy zpáchanej na hore Kalvárii a pekelnou vzteklosťou deň po deň napáda učenie, cirkev Ukrižovaného a celé kresťanstvo. Keď dakedy, preto zaiste prítomne

svrchovaný čas je, aby v svätodušné sviatky, veriaci ľud kresťanský pokorne volal: Príď o Bože, Duchu Svätý.

Učenie Krista Pána po boku neveriaceho židovstva pekelnou vzteklosťou prenasledovalo zaslepené pohanstvo. Krvavé prenasledovania nasledovníkov Krista Pána trvaly tri sto rokov. Milliony a milliony Kristu Pánu verných podstúpily smrť mučednícku. Pohanské svätiny však premenené boli v chrámy pravého Boha. Ohavné modly padly. Pohanstvo starej doby zaniklo. Na ssutinách starého pohanstva ale hrdo vypína prítomne hlavu pohanstvo nové. Bo veď či slobodné murárstvo, socialdemokracia, voľnomyselnicstvo a pokrokárstvo terajšieho obdobia v celom ich počínaní nenasledujú pohanov prastarých časov?

Pohliadnime len povrchné na záhubné počínanie týchto sektárov. Slobodní murári vo Francúzsku cirkev Kristovú okúpili o všetko čo mala. Mnichov a nevinné mníšky vyhnali z krajiny. Katolícke školy, nemocnice a vôbec všetky dobročinné ústavy zatvorili a predali od poly zadarmo. Residencie biskupov, farské stavenia, kostoly s celým drahocenným zariadením premrhali na verejných licitáciách. Tak daleko dovedli to katolíci vo Francúzsku, že keď sa dozvedia, že daktorý vojenský dôstojník, svet-ský úradník lebo ich rodiny navštevujú služby Božie, bez ďalšieho vyšetrovania pozbavia ich hodnosti a úradu. Či toto nenie prenasledovanie katolíkov zo stránky francúzskych slobodných murárov? Zcela podobne ale pokračujú slobodní murári aj v Portugalsku. Najprv odohňali kráľa, za tým neludskou ukrutnosťou z krajiny vy-

hnali mnichov a mníšky. Utvorili si republiku, v parlamente z najpodlejšej hávede sohnatom, vyniesli zákony, v smysle ktorých shabali a odpredali všetky majetky cirkevné. Arcibiskupov, biskupov a farárov pozbavujú hodností a úradov a celú krajinu v krátkom čase úplne ožobrácili duševne a hmotne. Hlavným cieľom ich je potupenie Ukriživaného a úplné vykorenie kresťanstva.

Nemusíme však rozhliadať sa po cudzích krajinách, bo slobodní murári hneď tajne, hneď zas zcela verejne záhubnú prácu svoju prevádzajú už aj v Uhorsku, ačpráve posiaľ ešte nie s takým úspechom ako to robia vo Francúzsku a v Portugalsku. Najväznejšie pozície bohužiaľ už aj u nás zaujímajú slobodní murári. Duchom slobodného murárstva nasiaknuté je naše zákonodarstvo. Premnohí sudcovia vyšších a nižších súdov, ohromný počet štátnych úradníkov každého oboru sú osvedčení slobodní murári. Na krajinskej universite, ktorú nekdy založili naši arcibiskupí a i dnes zväčša udrzujú z katolíckych základín, vyučujú professori, ktorí verejne vyznávajú že sú slobodní murári. Krajine a ľudu v každom ohľade nebezpečná sekta slobodných murárov prítomne silou mocou pracuje na tom, aby náboženské školy ľudové soštátne boli. Týmto počínaním udusený má byť každý cit náboženský už i v útlych srdciach nevinných detí. Proti záhubným snahám týchto moderných pohanov na nohy postaviť sa má každý kresťan a katolík a všetci pospolu volať máme: Príď o Bože Duchu Svätý.

Ako slobodní murári, proti Ukrižovanému, jeho učeníu a Cirkve bojujú i voľnomyselníci, socialdemokrati a pokrokári. I proti týmto nebezpečným zámerom, v svätodušný sviatočný deň nech rozhodne postaví sa každý veriaci kresťan a katolík, keď z pokorného srdca volá: Príď o Bože Duchu Svätý.

Spolu ale pros ne dnes Ducha Svätého, aby nám udelil: dar múdrosti, dar rozumu, dar rady, dar sily, dar umenia, dar pobožnosti a dar bázne Božej a volajme opätne: Príď o Bože Duchu Svätý.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Z katolíckej Ľudovej Jednoty.

Poľnohospodársky naukobeh v Novýchzámkoch

Katolícka Ľudová Jednota 19. mája v Novýchzámkoch vydržiavala naukobeh, pozostávajúci zo štyroch prednášiek o otázkach, ktore označilo si tamojšie obecnstvo hospodárske.

Dr. Alexander *Ernszt*, hlavný správca Katolíckej Ľudovej Jednoty presne o 10. hodine privítal početné obecnstvo hospodárske, shromaždené vo veľkom dvore katolíckeho kruhu. Prítomní boli tu i zastupitelia organizácií z obcí Vágsellye, Királyfa, Szempc, Ándód a Perbete. Výlučne len z hospodárov pozostávajúce obecnstvo hlbokou pozornosťou sledovalo všetky prednášky.

Štefan *Haller*, hlavný tajomník Katolíckej Ľudovej Jednoty a krajinský vyslanec v prvej jeho prednáške úplne podvrátil nápady, ktorým hospodári vystavení sú zo stránky merkantilov. V druhej jeho prednáške spomenul zvlášte tie povinnosti, aké hospodári majú aj v ohľade politickom. Predovšetkým podotknul, že terajších neprajných pomerov zmenu k lepšiemu len vtedy možno docieľiť, keď trieda hospodárska rozhodne postaví sa na nohy a pri politických voľbách vyvolí si takých zastupiteľov, ktorí náležite znajú biedu a všetky potreby hospodárov a sú odhodlaní záujmy ich zmužile zastávať v sneme krajinskom.

Dr. Štefan *Molnár* v prvej jeho prednáške vysvetľoval dorábanie kukurice dľa systému amerického a dopodrobna predniesol všetko, čo vzťahuje sa na dorábanie kukurice dľa amerického systému. Vysvetlil ako pod kukuricu treba roľu obrobiť, hnojiť, vybrať sodpovedné semeno. Poukázal tiež i na chyby, akých dopúšťajú sa hospodári pri dorábaní kukurice. V druhej prednáške jeho, popoludní vysvetľoval, s ak veľkým osohom upotrebovať môžu hospodári stroje hospodárske, keď si ich spoločne zapatria. Pri tomto obširne vysvetľoval stroje k vyberaniu semena, k siatiu v riadkoch, k rozsievaniu umelého hnojiva, stroje k žatiu, koseniu, mláteniu, okopávaniu kukurice a k rezaniu krmu. Zvláštnej pozornosti zasluhuje, čo na vedomie dal hospodárskemu obecnstvu, že totiž Katolícka Ľudová Jednota doterajšie blahonosné účinkovanie svoje doplnila utvorením technic-

kej triedy a že strojní inžinier jej pri zadovážení hospodárskych strojov ochotne a zdarma hotový je poslúžiť obecenstvu hospodárskemu. Členovia Katolíckej Ludovej Jednoty pri zadovážení hospodárskych strojov s úplnou dôverou obrátia sa môžu na technickú triedu Jednoty.

Dr. Alexander *Ernszt* hlavný správca Katolíckej Ludovej Jednoty popoludní o 5. hodine oduševňujúcimi slovami zakľučil hospodársky naukobeh, na ktorom súčasťnil sa a na všetkých prednáškach prítomný bol i novozámsky dekan-farár Viktor *Erhardt*. Ku koncu naukobehu zvláštnu pozornosť vzbudil jeho rečou predseda stoličného územia Jednoty a bývalý krajinský vyslanec dr. Julius *Jánoky-Madocsányi*. Tento všestranne známy priateľ pospolitého ľudu veľkými slovami vyzdvihol, ako neustále, vytrvale a neunávene, v prospech malých hospodárov a vôbec ubiedneného ľudu, živým slovom v shromaždeniach, poučnými spisami a letákmi pracuje **Katolícka Ludová Jednota**.

Mrtvá väčšina.

Takej biednej vlády, ako je naša včulajšia, niet na celom svete. Poltrefa sta mungov tvorí tú väčšinu, na ktorú opiera sa naša vláda a tá ohromná väčšina predsa není práce schopná. Nepracuje nič, bárs sa nazýva pracovnou stranou. Pred krajinským obyvateľstvom nemá žiadnej vážnosti, bárs hovorí o sebe, že z dôvery voličov dostala sa do snemovne. Darobná, mrtvá je tá väčšina. Je to hromada opravdových lenochov, pre ktorých haňbiť sa môže krajina.

Aj iné krajiny majú vládu a väčšinu, lenže vlády tie pracujú. Vlády iných krajín ale nekupujú svoju väčšinu, ako to naše vlády robievajú, lež dajú voličom úplnú slobodu, aby volne, dľa svojho presvedčenia volili. U nás nie z presvedčenia volia, lež za peniaze a za smradlavé pálené. U nás s pomocou žandárov a blegátov vymenúva volebný predseda. Preto poctivému človeku zošklivil sa náš volebný systém, preto ľudia odplývajú, keď je reč o väčšine mungov a o našom sneme.

Také potupné veci nikde sa nestávajú, ako u nás. Takého lenivého a ničomného snemu nikde niet, aký je náš. Nuž a kto že zpotvoril náš snem? Kto iný, ako včulajšia väčšina. Pol-

trefa sta poslancov darebačí už dva roky. Tolko mungov nevládalo premôcť obštrukciu. A veci tak ďaleko dospely, že vláde rozkazuje Justh. Justh chcel, aby Khuen buchul. Stalo sa. Justh chcel, aby Lukács bol ministerpredsedom. Stalo sa. Od Justha závisí, bude-li v parlamente panovať mier a či obštrukcia. Od Justha závisí, ostanú-li mungovia pohromade a či zgniavi ich hnev a rozhorčenie ľudu. Od Justha žobru život mungovia. Podlizujú sa mu, len aby prijal Lukáčsov návrh o volebnom zákone. Teda nie vláda rozhoduje, lež Justh. Poltrefa sta mungov na kolená padá pred Justhom, bo boja sa o mandát. Boja sa, že keby rozpustili snem, oklamáný ľud neposlal by zpiatky do krajinského domu tú krušnú spoločnosť, ktorá sa menuje pracovnou stranou. Tí ľudia ozaj nemajú citu. Zaslúžia, aby ich ľud opovrhnul. Hodní sú tohoto osudu, bo veď oni sú kliatbou krajiny. Nové voľby žibdame, nech sa Uhorsko oslobodí zpod kliatby vládných mungov.

Korteš.

Od Skalice.

My katolíci od dávna zkusuje, že luteráni, aký je aj milán Hodža, hlavný agitátor národnarsko-socialdemokratickej strany, nenávidia nás; špinu hádžu na našu cirkev a tupia našich kňazov. K poľutovaniu je, že v tejto podľej práci luteránom a socialdemokratom pomáhajú i súdruhovia v reverende, ktorí píšú do Hodžových novín a ich odporúčajú a podporujú. Keď toto spatrujem, neviem pochopiť, ako môžu mnohí katolíci i z okolia skalického s národnarmi držať a ich špinavé noviny čítať a predplácať? Veď dobrý katolík má sa varovať tých zákerníkov, ktorí cirkev znevažujú a v posmech majú. Dobrý katolík nemôže a nesmie napomáhať stránku, ktorá nerobí iného, iba čo rozširuje neznabožstvo a v posmech má našich duchovných pastierov. Hľa aj nedávno napadnul bol Milán Hodža v jeho luteránskom a neznabožskom plátku, osvieteného pána arcibiskupa Jána Csernocha a urazil ho na cti. Písal o ňom ten lživý, luteránsko-masarykovou masťou nasiaknutý socialdemokrat, že Ján Csernoch v snemovni veľmožov vyslovil sa proti katolíkom a že bojuje za to, aby sa ľud ne-

mohol brániť a aby si nemohol pomôcť v jeho biede.

Prosím či to nenie podlá lož, akú len luteránsky národnár vymysleť môže? Kto je Ján Csernoch arcibiskup kaločský a kto je Milán Hodža? Akú vedomosť a vzdelanosť má ten prvý a akú Hodža? Čo koná Csernoch za ľud a čo Hodža? Nech o tom svedectvo vydajú Skaličania, akožto krajan pána Jána Csernocha, kolké dobrodenia obdržali z jeho lásky a štedrosti a nech ukáže luterán Hodža, čo on dal chudobným Slovákom, kde rozširoval ducha kresťanského a čo prekonal posial s jeho luteránsko-massarykovskou politikou?

Hodža je taký malicherný človečik pri Jánovi Csernochovi, že rozdiel ten aj slepý človek zpozoruje a hľa takáto politická nulla opováži sa tupiť a pomlúvať toho arcibiskupa, ktorý sa skvie v cnosťach a ktorý deň po deň dá viditeľný výraz svojej štedrosti a svojmu ľudomilstvu. Lenže istí luteráni to nevidia, ba vidieť to nechcú, bo nenávidia katolíkov. A preto vyzývajú katolíkov okolia skalického, aby pokoj mali s luteránmi a aby nikdy neprešli na ich národnársku stránku. Ktorí to však ľahkoverne učinili, nech vystúpia zo stránky Hodžovej a nech sa pripojia ku kresťanskej ľudovej strane, ktorej prívržencom je i náš krajan, osvietený pán arcibiskup dr. Ján Csernoch. Katolíci nech spolu držia a spojenými silami nech bojujú proti luteránskym národnárom.

Katolík.

Prečo sme slabí?

Mnohí uhorskí politikovia žalujú sa, že sme slabí a že pred svetom nemáme žiadnej auktority. O nás v cudzozemsku tak hovoria, ako o poddaných, ktorí nevládnu ani so slobodou ani so svetou. O Uhorsku vôbec to si myslia za hranicami, ako keby ono bolo provinciou Rakúska. Slovom v cudzozemsku neznajú samostatné Uhorsko a o obyvateľstve našej krajiny nemajú ani pochopu. Ba ani to nechcú uveriť za hranicami, že máme zvláštne politické práva, svoju ústavu, svoje zákony. O kráľovi Uhorska tiež nemajú vedomosti, bo oni znajú len cisára rakúskeho. Pri takejto nevedomosti, nenie divu, že Uhorsko pred veľmocami nepožíva tú aukto-

ritu, ktorú iné štáty požívajú a že o Uhorsku tak hovoria, ako o nevzdelanej horde, ktorá bez mravov, bez osvety v najväčšej biede a zaostalosti hľvie pod Karpátmi, medzi Tiszou a Dunajom.

Že cudzozemsko mýlnu mienku má o Uhorsku, to nezapierame, to ale neni chybou Uhorska, lež cudzozemská. My len to vieme, že sme neni tí divoši, za ktorých nás držia. Nejieme surové mäso. Nezbíjame, nezdržujeme sa pod šiatrami ako cigáni a nie sme takí hlúpi ako Eskimáci alebo Zulakafferi. Pri tom všetkom však pravda je, že nás cudzozemsko neuznáva za ľud vzdelaný a života schopný. Uhorsko ešte aj dnes počítajú medzi balkánske, nevzdelané krajiny. Prečo je to? Prečo si Uhorsko ešte ani posial nezadovážilo tú auktoritu, akú má Nemecko alebo Francúzsko?

Na tieto otázky nech odpovedajú tí páni, ktorí u nás politiku robia. Od tých čias, čo Uhorsko ako neodvislé, samostatné kráľovstvo jestvuje, na papierí, ver že mohlo taký pokrok prekonať, že by ho boli za hranicami zbadali. A predsa ho nezbadali, ba zapierajú, že by Uhorsko bolo samostatným štátom. Kto je tomu na príčine? Naše vlády. Od roku 1867. ako medzi panovníkom a uhorskou krajinou ustálené bolo známe vyrovnanie, mali sme rozličné vlády. Tie ale boly vždy liberálne. Za ministrov vymenovali nám takých mužov, ktorí páčili sa smerodajným kruhom viedeňským. Na vládnú väčšinu (na voľby) vo Viedni dávali peniaze. Do našich krajinských záležitostí miešaly sa viedeňské kruhy. Krajinu našu riadili a spravovali z Viedne. Zákony zväčša ztadiaľ diktovali, obyčajne také, ktoré hovely Rakúšanom. A pomery tieto doteraz sa nezmenily, Viedeň až po dnes panuje u nás. Viedeň nám dala Khuena a po jeho odchode Lukácsa. Aj koalícia len tak mohla prevziať vládu, keď prijala programm viedeňských kruhov. Keď je tomu tak, neni divu, že našu krajinu nepovažujú za samostatný štát, lež za provinciu Rakúska. A to je naša slabosť. Na samostatný štát hľadia inakším okom, ako na provinciu mocnejšej državy. A prečo je to? Preto, bo naši politikovia, naše vlády nikdy nehlásaly samostatnosť Uhorska tam, kde rozhodujú o nás. Naši ministri vedia krčiť svoje chrbáty, keď sú vo

Viedni na výsluchu, neopovážia sa ale žiadať pre uhorskú krajinu to, čo má v zákone zabezpečené!

Lež nielen preto sme slabí a znevážení. Sú aj iné príčiny. Hlavná príčina je tá, že naše vlády iba o to mali starosť, aby pri voľbách obdržali ohromnú väčšinu. A akými prostriedkami to docielili, o tom netreba sa obšírne rozpisovať. Cudzozemsko v známosť vzalo korupciu, ktorú spatrujeme u nás na všetky strany a utvorili si o Uhorsku tú mienku, že je to štát barbárov, v ňomž dakolko olygarchov a kopa židov panuje a robí politiku pre seba a v prospech Rakúska. Uhorsko neznajú v cudzozemsku, bo sa nikde neuplatňuje, nikde sa nehlasí o svoje práva a slobody. Čo je to, keď nie slabosť? Najväčšia slabosť je ale to, že nemáme dôsledných počestných pracovitých a ľud milujúcich politikov. Naši politikovia radisa okúňajú pri vládných válovoch. Častokrát menia svoje zásady. Jednostajne sa hádajú, vadia. Robia obštrukcie, skrže čo hatia vývin Uhorska. Naši politikovia ako známo, zväčša sú leniví, tak že ani do krajinského domu nechodia, ač práve berú plat ako ablegáti. Toto sú hľa daktoré príčiny našej slabosti. Je toho aj viac, najmä hlúpy šovinismus a potláčanie slabých, o tomto však nenie radno rozpisovať sa, bo pre túto pravdu človek aj do žalára príde. Dost na tom, že je v Uhorsku veľa hniloby a neni ľudí, ktorí by dokonále vymietli túto Augiasovú maštal.

Fatranský.

Gazda ako obchodník.

Pod dobrým gazdovaním nerozumieme len to, aby sa niekto v oraní, siatí, v dochovávaní dobytky, v pestovaní rastlín dobre vedel vyznať lež rozumieme pod tým aj to, aby svoju úrodu svoj dochovaný dobytok dobre vedel zpeňažiť. Lebo dobré zpeňaženie týchto je práve tak dôležité, ako vyšspomenuté podmienky dobrého gazdovania. Primeraný dôchodok len vtedy možno dosiahnuť, jestli sa aj v zpeňažení toho, čo máme, dobre vyznáme a jestli vieme využiť tú príležitosť, keď svoju úrodu alebo na predaj súce zvieratá najlepšie môžeme odpredať. Zvlášte nemáme sa dať zaviesť v obchode sbehlýmži-

dovským agentom, sprostredkovateľom, alebo ako ich obyčajne voláme rozličným «vigécom».

Zpeňažovanie obilia je práve to, na čo dnes gazdovia neobracajú tak veľmi potrebnú pozornosť. Tak ku príkladu, gazdom zväčša ani len na um nepríde, aby pšenicu, raž, jačmeň a ovos predali dľa toho, kolko váži jeden hektoliter zo zbožia na predaj určeného. Dnes je taký zvyk, že keď príde agent, ktorý skupuje obilie, on slúbi za zbožie istú cenu. Táto sa gazdovi zdá byť prinízka, až sa konečne po dlhom jednaní ustália na priemernej cene. Agent už prvú cenu slúbil s tým úmyslom, že cenu počas jednania zo stupňa na stupeň bude zvyšovať. Jestli agent zbadá, že je gazda veľmi poľný, že zpušťa z toho, čo on pýta za obilie, tak ani o groš nepovýši svoju prvú cenu, ako si to vopred bol zaumienil. Pre toto je potrebné, aby gazda s cenami obilia vždy bol na čistom.

Veď dnes v každom časopise môžeme najst zaznačené ceny obilia. Berúc za základ tie ceny, ktoré z času na čas ustáľuje budapeštianska bursa, ľahko si môžeme vyrátať, čo je naša úroda hodná. Cenu nášho obilia vypočítame tak, že vezmeme za základ vtedajšie ceny budapeštianskej bursy, alebo ceny najbližšieho obilného tržišťa. Z týchto cen stiahneme útraty spojené s dopravou nášho obilia na tržisťe a tak asi budeme mať tú cenu, ktorú za svoje zbožie dostať máme.

Ustálenie váhy jedného hektolitra je tiež veľmi dôležité. Na budapeštianskej burse a vôbec vo svetovom obchode s obilím, za jednotlivé druhy obilia neplatia rovnako. Za jeden metrický cent volaktorého ľahšieho druhu obilia o niekoľko halierov vždy dajú viac, než za metrický cent ľahšieho obilia toho istého druhu. A preto sa neuspokojme, keď agent s tým zavíta k nám, že susedovu pšenicu kúpil po toľko a toľko, teda že aj našu pšenicu náklonný je kúpiť po tej istej cene. My sa s týmto, ako hovorím, neuspokojme, ale predovšetkým ustáľme, že susedova pšenica nebolz taká pekná, ako je naša a potom ustáľme to, že o kolko je ľahší jeden hektoliter našej pšenice ako jeden hektoliter susedovej pšenice. Pri ustálení váhy jedného hektolitra obilia vymieňme si u agenta, aby nám za každý metrický cent nášho obilia o niekoľko halierov viac zaptatil, ako dal nášmu

susedovi. Pri jednom metrickom cente týchto pár halierov zdá sa byť len maličkosťou, ale pri celej našej úrode môže to prípadne urobiť aj jednu desiatku.

Slovom, ako sme to na začiatku týchto riadkov spomenuli, není na tom dosť, aby gazda mal čo predať, potrebné je i to, aby za to, čo predáva, dľa okolnosti čím najviac vedel utržiť, aby bol nielen dobrým gazdom, ale aj dobrým obchodníkom.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Smrť dánskeho kráľa.

Fridrich VIII. kráľ dánsky na zpiatočnej ceste jeho z Nizzy do Dánska cez niekoľko dní chcel si oddychnúť v Hamburgu. Od dlhšieho času trpel na chorobu zväpenia žil a bol veľmi slabý. Cestoval zcela inkognito pod menom grófa Kronberg a len s malým sprievodom. Býval v hoteli «Stadt Hamburg». Kráľ cítil sa lepšie, v Hamburgu bol veselého ducha a v utorok 14. mája večer o 10. hodine zcela samotný vybral sa na prechádzku. Kráľ Fridrich totiž vždy rád samotný chodieval medzi ľudom, zvlášte kde ho neznali. V otázočný večer tiež samotný išiel cez námestie Gänsemarkt. Razom však bolo mu zle a začal sa potáčať. Jedon robotník priskočil k nemu a vzal ho pod pazuchy, aby ho ďalej viedol. Kráľa nepoznal nikto a nemohol už ani hovoriť. Zvedavý ľud shrkol sa okolo neznámeho a prišiel ta aj policajt, ktorý zcela neznámeho vozkom odviezť dal do blízkeho špitála námorníckeho. Tu lekár ako spatril dovezeného neznámeho, len tolko povedal, tomu už není žiadnej pomoci a ponevác nenašli pri ňom žiadneho písma, položili ho do komory mrtvých, kde už viacerí ležali, ktorých cez deň našli. V tejto komore ležal dánsky kráľ Fridrich VIII. do 4. hodiny rána, kým ho tu sprievod jeho našiel a odviezol do Hotelu Hamburg. Z Kopenhagy hlavného mesta Dánska poslali loď «Danebrog», ktorá s telesnými pozostatkami kráľa Fridricha, s kráľovou vdovou a s ostatnými členami kráľovskej rodiny a so sprievodom sprevádzaná tromi dánskymi a tromi nemeckými obrnenými loďami 16. mája doplávala na dánske vody. Tu nemecké obrnené lode pozdravily

dánske lode a vrátily sa do svojho prístavu. Loď «Danebrog» v piatok 18. mája na poludnie za rachotenia kanónov doplávala do kopenhágskeho prístavu. Ministri, predsedovia zákonodarných sborov, zastupitelia mesta a členovia najvyšších súdov išli na loď a dojate zastali si okolo kráľovej rakve. Dvanásti vysoko postavení vojenski dôstojníci rakev z lode zanesli na koč, za ktorým viedli milú paripu kráľovu. Potom kráčal nový kráľ Christian X., členovia kráľovskej rodiny a ich sprievod. Keď prievod prišiel ku kaplnke kráľovského paláca, tí istí vysoko postavení dvanásti vojenski dôstojníci rakev z koča zanesli do kostola. Kráľovská rodina potom bola prítomná na službách božích. Kráľ Christian s tou prosbou obrátil sa k dánskému ľudu, aby na zlaté a strieborné vence určené obnosy obrátili na dobročinné ciele.

Zosnulý dánsky kráľ Fridrich VIII. narodil sa dňa 3. júna roku 1844., žil teda 69 rokov. Na trón nastúpil dňa 29. januára roku 1906., po smrti svojho otca kráľa Christiana IX., ktorého nazývali «svokrom Európy». Manželkou, poľahne teraz už vdovou zosnulého kráľa je švédska kňažna Lujza.

Dánsky trón nastúpil teraz prvorodený syn zosnulého kráľa knieža Christian Karol, ktorý sa narodil dňa 26. septembra roku 1870. Za manželku si pojal necklemburgskú kňažnu Alexandru.

Bratia a sestry zosnulého dánskeho kráľa Fridricha VIII. sú: vdova anglického kráľa Edvarda VII. Alexandra; grécky kráľ Georg I., vdova ruského cára Alexandra III. Dagmar; manželka cumberlandského kniežata Thyra a knieža Valdemar, manžel orleanskej kňažny Marie.

Druhorodený syn zosnulého dánskeho kráľa od 18. novembra roku 1905. pod menom Hakon VII. je kráľom Norvégska.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan». «Krešťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krešťan číta a predpláca len «Krešťana».

XXIII. eucharistický svetový kongress.

Eucharistický svetový kongress lanejšieho roku v obrovských rozmeroch vydržiavaný bol v hlavnom meste Španielska v Madride. Protektorom tohoto svetového kongressu bol španielsky kráľ Alfons XIII. a súčasťnili sa na ňom: španielská kráľovská rodina, zastupitelia veriacich katolíkov celého sveta a v značnom počte aj z Uhorska.

V tomto roku eucharistický svetový kongress od 12. do 15. septembra odstavuje sa vo Viedni Hlavným protektorom tohoto svetového kongressu je jeho veličenstvo apoštolský kráľ Uhorska Franc Jozef I., čo kongressu tomuto zvláštnej vážnosti dodáva pred celým svetom.

Osvietení páni biskupi Uhorska na XXIII. eucharistický svetový kongress v cirkevných listoch svojich vyzvali pozornosť velebného duchovenstva a katolíckeho obecnstva, spolu ale k prevádzaniu potrebných predprací k súčasťneniu sa Uhorska na eucharistickom svetovom kongresse, splnomocnili osvieteného pána biskupa košického dr. Augusta Fischer-Colbrie.

Výbor Uhorských katolíkov eucharistického svetového kongressu utvorený bol 18. mája v shromaždení o 11. hodine v katolíckom kruhu vydržiavanom. Shromaždenie toto zahájila arcikňažna Izabella. Po rečiach, ktoré povedali knieža Mikuláš Esterházy a gróf Albert Apponyi zostavený bol výkonný výbor, ktorý pod protektorátom arcikňažny Izabelly, kardinála kniežaprimasa Klaudiusa Vaszaryho a osvietených pánov biskupov, zostavený je z mužských a ženských členov aristokracie a vynikajúcich katolíkov Uhorska.

Hrozná víchrice.

Hrozná víchrice stihla 12. mája popoludní obec *Bálványosváralja* a okolie. V obci len porúchané múry domov bez striech vyčnievajú od zeme a v dedine niet na piad zeleného, lebo víchor povyvaloval všetky stromy. Ohrady záhrad a dvorov víchor kto vie kam zavliekol. Od dediny na viac kilometrov roztratené možno vidieť dolámané drevené čiastky domov dediny a izebného náradia. V obci boly tri kostoly,

väže všetkých troch sa srútily. — Na katolíckom kostole prerútila sa aj klenba. — Plachový krov kalvínskeho kostola víchor strhol na ľavo a sama väža srútila sa na pravo. Múry kostola sú tak dopukané, že cez špáry vidieť do kostola. Grécko-katolícky kostol stál v úbočí vrchu. Tento kostol už tiež nemá väže. Obrovský víchor celé domy odvliekol z miesta, tak že na mieste domov sú teraz len prázdne pozemky. Po gazdovských stavaniach, sypárňach, v ktorých bolo aj veľa zbožia, nikde niet žiadnej stopy. Hydina všetka zahynula a zahynulo aj veľa koní, rožnej lichvy a oviec. Na pastvine ležia mrtvoly jedného celého stáda oviec. Katastrofa v obci vyžiadala v obeť dva ľudské životy a asi 49 osôb bolo ťažšie ľahšie ranené. Najviacerí majú prebité hlavy alebo majú nohy a ruky zlomené.

Mimo *Bálványosváralji* ťažko navštívnené boly ešte obce *Csabaujfalú*, *Magyarborzás*, *Szászmáté*. V obci *Beresztelke* z 300 domov len 10 ostalo celých, ostatné ležia v rumoch. Tu víchor vyžiadal v obeť 4 ľudské životy a 18 osôb bolo ranené. V obci *Mikháza* víchor srútil kláštor, kostol a 100 domov. Tu štyroch ľudí zabily hrady. V obci *Sóvárád* víchor srútil 20 domov a kalvínsku väžu. Víchor podobne pustošil v obciach *Jobbágytelke*, *Hodosa* a *Deményháza*. V obci *Táncs* víchor strhol väžu reformátskeho kostola a zvony sa dolámaly. V obci *Kisfűlöp* všetky gazdovské budovy ležia v rumoch.

POLITICKE CHYRY.

Politické škandále.

Mungovci konečne dali sa do roboty. Výsledok tejto roboty sú také politické škandále, akých ešte nebolo v Uhorsku. Toto dosiahol ministerpredseda Lukács. Vo Viedni vymenovali ho tým cieľom, aby krajinský snem Uhorska spravil práceschopným, on však jeho politickou nezralosťou natoľko rozdráždil politické stránky, že na pokojnú a osožnú prácu v parlamente není viac žiadnych výhľadov. Mungovia s ich

ministerpredsedom Lukácsom znovu dokazujú, na ak hroznú škodnú sú krajine. Už i z tejto príčiny, mungovskú vládu podporovať, na kandidátov liberálnej mungovskej strany nemôže hlasovať žiadon statočný kresťanský volič.

Ako sa dali do roboty mungovci?

Stodvadsať vypášených mungov usnieslo sa na tom, že prísne vyzvú ministerpredsedu Lukácsa, aby bezodkladne alebo poriadok urobil v parlamente, násilne utlačil opozíciu alebo aby hneď rozpustil krajinský snem. Porade týchto mungov predsedal predošlý ministerpredseda Khuen-Héderváry. Lukács sa akoiste hrozne nalakal uzavretia najasnených mungov a pretože sa bojí nové volby vypísať, odhodlal sa k tomu, že parlamentárnu opozíciu utlačí násilným, tyranským spôsobom. Túto prácu v parlamente prevádzajú teraz liberálni mugovci.

Zaďakovanie predsedu parlamentu.

Ludvik Návay, predseda krajinského snemu nechcel byť slepým nástrojom ministerpredsedu Lukácsa a preto odstúpil z predsedníctva. Zaďakovanie predsedu Návayho prečítané bolo v snemovom zasadnutí 21. mája. Od odstupujúceho predsedu snemovne s krokodilskými slzami odobral sa ministerpredseda Lukács a mungovský tábor, pri hroznom hluku opozície žiadal, aby za predsedu snemovne vyvolený bol gróf Štefan Tisza.

Zo snemovne.

V Zasadnutiach snemovne krajinských vyslancov minulého týždňa panovala tichá technická obštrukcia. V sobotu však 18. mája bolo už vídať, že ministerpredseda utlačí chce domové pravidlá snemovne, aby prehnal zákonnú predlohu o zbrannej moci. V snemových zasadnutiach 20. a 21. mája tyranské pokračovanie mungov v krajinskom sneme zapríčinilo také škandále, akých tam ešte nikdy nebolo.

Georg *Szmrecsányi* vyslanec kresťanskej ľudovej strany zmužile bráni slobodu slova, domové pravidlá snemovne a v snemovom zasadnutí 21. mája prečítal úradný vojenský list, ktorý píše zväčša samí generáli a v ktorom doslovne stojí: *že vládnú väčšinu kúpili za veľké peniaze.*

Nové dvojkorunníky.

Finančný minister v záležitosti uvedenia do obehu nových dvojkorunníkov vydal nariadenie v smysle ktorom nové dvojkorunníky dňa 20. mája pustili do obehu. V smysle nariadenia v súkromnom obehu nikto neni povinný prijať vyše 50 korún dvojkorunníkov, ale štátne a ostatné verejné pokladnice povinné sú ich prijať v neobmedzenom množstve. Na jednom boku nových strieborných peňazí je podobizňa jeho veličenstva a s riadnym kolopisom, pod poprsným obrazom jeho veličenstva je známka kremnickej mincovne: K. B. Na druhom boku peniaza je uhorská koruna, ktorú držia vznášajúci sa anjeli a pod korunou vo venci na hor otvorenom je hodnota peniaza: «2 korona» a rok, v ktorom bol peniaz razený. Z nových dvojkorunníkov je razené len dva a pol miliona kusov (5 millionov korún), ktoré Rakúsko-uhorská banka primerane rozdelila a skrze svoje filiálky ich pušťa do obehu.

Socialdemokrati proti mungom.

Budapešťanskí socialdemokrati uzavreli, že jestli vláda pokračovať bude v utlačení slobody slova v krajinskom sneme, vyhlasia všeobecný štrajk.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Talianom konečne pošťastilo sa poraziť tureckú posádku na ostrove Rhodus. Totp je prvý úspech, ktorý Taliani dosiahli proti Turkom vo vojne už osem mesiacov trvajúcej. Turecká vláda komore (parlamentu) v Carihrade predostrela návrh zákona, v smysle ktorého obyvateľa Tripolisu a Bengazy na bežiaci rok budú oslobodení zpod platenia všetkých daní, V druhom návrhu vláda pýta jedon million funtov úveru na vojenské ciele.

Prenasledovanie katolíkov v Číne začali tamojší republikáni. Tomuto naučili sa od republikánov v Europe. Všade totiž, kde vyhlasia republiku, v prvom rade katolíkov pozbavujú všetkých ľudských práv. Dľa najnovších správ ubohi misiónári a všetky katolícke ustanovizne ako kostoly, školy, nemocnice, sirotince, príbytky

missionárov a mníšiek vystavene sú stálemu nebezpečenstvu. Domorodých, ktorí prijali vieru katolícku, bez riadu a skladu vraždia zbesnelí republikáni.

vtedy mali práve shromaždenie. Ich kráľ sedel na vysokom, pozlátenom stolci. Ako zazrel dvoch Iudí, dal ich chytiť a dovieť pred seba.

— Či viete kto som ja? — opýtal sa ich.
— Ty si cisár — odpovedal podlizač.

Prvé svätodušné sviatky.

B E S E D N I C A.

Poučné rozprávky.

O opiciach a dvoch ľudoch.

Dvaja Iudia vybrali sa na vandrovku. Jeden bol pravdomluvný a druhý podlizač. Dotedy chodili po svete, kým sa konečne dostali do krajiny opie, ktoré

— A tito sú kto, ktorí tvoria môj sprievod?

— Tito veľkomožní páni sú tvoji múdri radcovia, moční a silní tvoji hrdinovia a tvoji rozliční dvorní šlachetni páni.

Keď toto počul kráľ opie, veľmi sa mu to páčilo, dobre mu padla tá chvála. Rozkázal svojmu pokladníkovi, aby tomu človekovi dali drahé dary a aby ho pustili na slobodu. Vidiac to ten druhý človek, ktorý vždy hovoril pravdu, takto začal mudrovať v sebe:

— Hľa, aký pekný dar dostal môj spoločník za svoje podlé, podlizačné slová! Ak sa mňa opýtajú, ja im veru poviem pravdu. Viem, že pravdu ešte väčšmi odmenia, ako podlošf.

Medzitým kráľ opíe aj jeho dal doviest pred seba, a opýtal sa ho:

— Kto som ja?

— Opica si so všetkými tými, ktorí okolo teba stoja — odpovedal pravdomluvný človek, nepamätajúc na to porekadlo, že «povedz pravdu, prebijješ hlavu!»

Kráľ sa na takúto odpoveď veľmi nahneval a rozkázal, aby toho surového človeko naskutku zadržli.

Nožnice bohýň.

Starí Gréci verili, že sú tri bohyne osudu, zpo-medzi ktorých jedna súkala niť ľudského života, druhá ju fahala a tretia ju konečne odstrihla a vtedy človek zomrel.

Jeden chudobný roľník natoľko si vedel získať milosť týchto ináč nepovoľných bohýň, že mu daly jednu nožnice.

— Tu máš tieto nožnice — riekly mu — tieto sú určené na odstrihnutie niti tvojho života. Keď zunuješ svoj život, sám nám ich daj do ruky, aby sme fa jedným odstrihnutím uložily k večnému odpočinku.

Minulo jedno stololetie a bohyne už aj zabudly na svojho človeka. Raz im ale náhodou predsa len prišiel na rozum.

— Chudák — hovorily si — hádam mu jeho skromnosť nedopustí, aby sa obrátil k nám s prosbou. Tomu veru jeho staroba musí byť už na veľkú farchu.

Bola práve jar, keď tri bohyne zavítaly ku starcovi. Práve vysádzal štiepky so synmi svojich vnukov.

— Čo robíš, pobožný starček? — spytovaly sa ho bohyne.

— Biedim, prosím pekne — odpovedal on — sila vôľa, zuby ma opustily a namiesto nich zavítali vnuci, bieda a choroby.

— Odpusť, dobrý starček, veru sme my medzi súkaním niti toľkých životov zabudly na tvoje nožnice. Sem s nimi, neborák starček, nech ti oblahčíme s nimi.

— Len ešte trochu nech ostanú u mňa tie nožnice — odpovedal starček — aspoň dotedy, kým budem môcť okoštovať ovocie týchto štepov.

Lev a myš.

Lev spal: Nekoľko všetečných myši vesele skákalo okolo neho. Kráľ zvierat sa ani nepohol. Toto malé myši natoľko posmelilo, že mu konečne po tele začaly behať sem i tam. No, na toto sa lev už zobudil.

— Kto sa opováži mýliť moje sny? — zvolal a chytil jednu myš.

Malá myška začala ho prosíť.

— Mocný kráľu — riekla — nech ti je ľúto môjho slabého života. Uvidíš, že sa ti odslúžim.

Lev sa zasmial na tomto sľube slabej myšky a pustil svojho väzňa.

O niekoľko dní sa lev dostal do slučky. Márne sa namáhal, nevedel sa vyslobodiť.

— Oh ja nešťastník! — zvolal zúfale — musím zahynúť, nemá mi kto pomôcť.

Jeho zvolanie počula malá myška, šikovne zabehla ta, prehrýzla povraz a takto sa lev oslobodil.

Rátotčania.

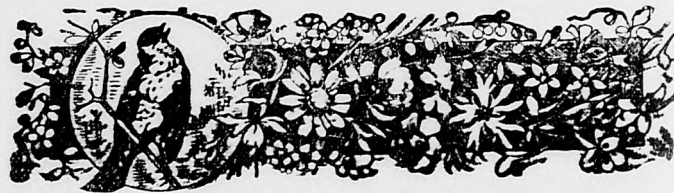
Rátotčania chodievali na dlhé furmanky a jeden z nich raz zaviazol vo veľkom nánesu. Ostatní shrkli sa okolo neho a radili sa, ako by lolo možno koč vytiahnuť z nánesu. Jedni radili že predkom, druhí že zadkom. Poneváž ani jedna strana nechcela od svojho odstúpiť, každý sa teda pribral k práci dľa svojej rady. A tak pozapriahali kone do voza. Biče práskaly, drúčky pukaly na chrboch koní, kone sa spínaly i na predku i na zadku. Voz praskal, ale ani sa nehnul. Na nezdarnom namáhaní zľč obidvoch stránok zovrela, začali si nadávať a už málo chybovalo, že sa nedali jeden druhému do vlasov, keď tadiaľ šiel jeden pocestný človek, ktorý im toto povedal:

— Ale ste sa vy spili, Iudia Boží a či ste potratili rozum? Veď jedným smerom fahajte a nie protivnými smerami! Takto dolámete voz, kone vám podochnú, čas nemilobohu zmrháte a konečne sa ešte aj pobijete!

Maliarova rada.

Jeden starý maliar takúto radu dal svojmu synovi ktorý tiež chcel byť maliarom:

— Syn môj, slepého maľuj od boku, hrbatého od predku, kuľhavého tancujúc, takému, ktorý má červené vlasy, na hlavu namaluj čiapku. Jedným slovom, pozoruj na to, aby si telesné chyby svojich objednávateľov zakrýval. Ale pyšné, falošné, zlé fahy tváre smelo môžeš nechať, tak ako ich na človeku vidíš. Lebo som v celom svojom živote zkusil, že sa Iudia za jednu telesnú vadu väčšmi hanbia ako za desať duševných väd.

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ k napomoženiu hroznou vichricou stihnutých obcí v Sedmohradku, z najvyššej súkromnej pokladnice veľkodušne daroval 80 tisíc korún.

Najnovšia podobizeň svätého otca pápeža. Professor Hierl de Ronco nedávno dostal pozvanie do

Rima, aby namaľoval podobizeň svätého otca. Táto podobizeň je tým zaujímavejšia, ako ostatné, bo nasleduje príklad Rafaela a Tiziana. Na obrazoch týchto dvoch veľkých umeleckých maliarov postava pápežova je vždy samotná. Professor Hierl de Ronco svätého otca zväčnil v spoločnosti štátneho sekretára Merryho de Vala. Svätý otec sedí v jednej pozlátenej operadlovej stoličke v sňahobieliom plášte, vedľa neho trochu na zad sedí Merry de Val v purpurovom talári a číta mu jeden list. Obraz spolu aj s druhým obrazom štátneho sekretára toraz odvezú do Nemecka na výstavu.

Biskup dr. Vavrinec Mayer farár viedeňského burgu 13. mája zomrel vo Viedni v 84. roku svojho života. Vavrinec Mayer roku 1860 stal sa dvorným kaplánom a potom dietky jeho veličenstva kráľa vyučoval náboženstvo. On učil nebohého dediča trónu Rudolfa aj arcikňažnu Gizellu. Dediča trónu odprevádzal na viacerých jeho cestách. Pozdejšie stal sa spovedným otcom jeho veličenstva. Pri dvore bol veľmi obľúbený.

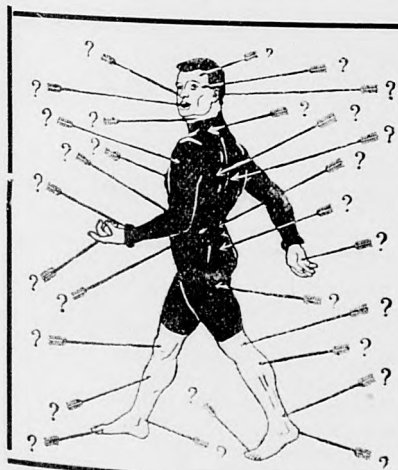
Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* z príležitosti udeľovania sviatosti birmovania zriedkavými slávnosťami privítaný bol v obciach Szerecs a Szikszó. V záležitosti svetového kongressu eucharistického osvietený pán biskup 17. mája odcestoval do Budapešti, kde ako zástupca biskupského sboru uhorského, účasť bral v utvorení zasadnutí krajinského výboru tohože kongressu. Po sviatkoch svätodušných osvietený pán biskup sviatosť birmovania udeľovať bude v obciach: Perény, Hidasnémeti, Encs, Forró, Ináncs a Hernádkéres. V poslednom obežníku cirkevnom osvietený pán biskup subeh vypísal na fary Szilvásujfalu a Nagyladna. Pobožnosti križových dní odbavované byly vo zvyklom poriadku, pri čom processie z hlavného chrámu vedené byly do kostola dominikánskeho, premonštratského a Uršuliniek. Vyššia občianska škola pre dievčence pod správou mnišiek dominikaniek otvorená bude 1. septembra. zápisy žiačiek ale už aj teraz sa prijímajú. Neuprositeľná smrť vyžiadala si znovu dve obeť z radu duchovenstva biskupstva košického. Dňa 10. mája zomrel Štefan Tomoró farár obce Somodi v 50. roku

života a 11. mája nenadále odobral sa do večnosti Ján Miklósi kaplán z Kassamindszent v 41. roku života svojho. Ján Ivaneczky tit. kanonik v Pánu zosnulý farár obce Nagyladna katolíckemu čitateľnému kruhu, spolku katolíckych tovaryšov a kruhu Kazincezyho poručil po 100 korunách. Na uprázdnenú faru jeho za dočasného administrátora vymenovaný je Viktor Szalai kaplán obce Abos. Bohoslovci košického semenišťa od dávnejšieho času vzdelávajú sa vo vlastnom cirkevno-literárnom kruhu, ktorého členami ale mohli byť výlučne len bohoslovci. Cieľom podporovania a rozšírenia tohto kruhu vonkajšími členami, pochvalne spomenutí bohoslovci prosbou obrátili sa ku volebnému duchovenstvu košického biskupstva.

Eucharistický kňazský kongress v Prešporke vydržiavajú 28. mája v tamojšom kláštore kapucínov. Sv. omšu slúži osv. p. biskup Medard Kohl. Prednášky držia: kanonik dr. Galček, professor náboženstva dr. Syllaba, farári Michal Bubnič a Evarist Cajkovski. Záverečnú reč drží dr. Ladislav Babura, duchovný správca budapešťanského ústredného semenišťa.

Učítelia stupavského dekanátskeho okresu 9. mája vydržiavali shromaždenie, ktorému predsedal okresný škôldozorca Jozef Hojsik. V zaháječnej reči príkladmi zo života poukázal na to, že nevera vychováva sebeckých ľudí bez mravov, kým zo školy kresťanskej výchovy vyhádzajú hrdinovia silného rázu.

Chýry zo Šariša. *Prešov:* Georg Répássy, namiestnik grécko katolíckej kapitule, dr. Mikuláša Beszkida správcu kancelárie biskupskej a Metóda Gojdics biskupského tajomníka a notára vymenoval za radeov grécko-katolíckej stolice biskupskej. Ku krajinskému kongressu mestských právomocností 17. a 18. mája v Budapešti vydržiavanému zo stránky tunajšieho mesta vyslaný bol hlavný notár mestský Jozef Magyar. Alexander Buchner fabrikant strojov, tunajší rodák, skrze krajinský spolok priemyselníkov vyznačený je striebornou medaillou. Tomuto vyznačeniu tešíme sa tým viacej, bo firma Buchnera je katolícka, ktorú 20. apríla návštevou poctil i osvietený pán biskup dr. August Fischer Colbrie. — *Výbor stoličného patronážu* 17. mája vydržiaval tu zasadnutie. — *Dobó:* Do tunajšieho kaštiela

Máte bolesti?

Potrebuje Fellerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, kt rých je jediný dorábateľ EUGEN V. FELLER, dvorný lekárnik v Štubici, Kostolná u. č. 18. (Záhrebská stolica)

- I. Fellerov Elsa-Fluid dľa našej vlastnej zkušnosti uľavuje bolesti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť, zapálenie utišuje a zmiernuje. Rýchle a na isto lieči rheumu, lamku, slabosť čuvov (nervov) kľania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzu, boľenia hlavy, zubov, chrbta a drieku, žabu čili nervové bolesti ochromenia, unavenosť, boľasť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoce. Fellerov Elsa-Fluid nemáuceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, nátehe, boľeniu prs a hrdla, zimničnemu stavu a z prievanu alebo z prestádnutia pochádzajúcim neduhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Fellerov-ovým menom a ochrannou známku. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 speciálnych skleničiek bezplatne po pošte zašle za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 speciálnych 8 korún 60 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 speciálnych 16 korún.
- II. My žiadame tu na vedomosť priniesť, že tisíce ľudí užívajú «Fellerove čistiace Rebarbarove Elsa pilulky» čo výtečný liek proti žalúdočným nemociam, kŕčom, nechuti k jedlu, páleniu obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, ťažobe, nadutiu, maternici, zatvrdnutiu stolice, rozličným trovitelným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnoty, boľasťam zlatej žily, hnušobe atd. 6 škatuliek po pošte 4 koruny. — Chráňme sa od nápodobnín a každý nech adresseduje tako: **EUGEN V. FELLER, lekárnik v Štubici, Kostolná ulica 18. (Záhrebská stolica.)**

dr. Achilla Baána pravotára košického biskupstva a Katolickej Ludovej Jednoty vodrali sa vlamači a ukradli viacej cenných vecí. Od istého času vôbec po území šárišskej stolice túla sa mnoho vandrovníkov, ktorí ohrožujú majetok a pokoj statočných, pracovitých ľudí. Vrchnosti však k obrane obecnstva povolané spia a nebadajú, čo sa kolo nich robí.

Chýry zo Spiša. V Novej Vsi následkom porazení 8. mája v 56 roku života svojho zomrel Tomáš Vojnár. — Vo Vikartovcäch 2. mája za stoličného výborníka vyvolili tamojšieho farára Michala Štofkó. — Náš gelnický rodák Andor Palenčár budapešťanský majiteľ fabriky na strojevé remene v 56. roku života svojho zomrel v Budapešti. Nebohý bol dakedy mašinistom pri parnej pile v Spišskej Belej, v Richvalde a v Levoči. — V Kézmarku zastrelil sa financ Julius Thern. Príčina tohoto hriešneho skutku je neznáma. — Gňazdaňským pohorelcom minister vnútra udelil 2000 korún štátnej podpory. V Kamjomke vo svojom bývaní obesil sa nočný strážnik Martin Csurlej. — Gelnický mestský kapitán Albert Dirner 11. mája náhle zomrel následkom porazení v 64. roku života svojho. — V Novej Vsi obuvnícky tovaryš Béla Koperdák zo žartu na svojho súdruha Gejzu Teplickyho namieril majstrov revolver, o ktorom nevedel že je nabitý. Revolver vypálil a nešťastnému Teplickymu vystrelil pravé oko. — V Novej Vsi 13. mája veľký víchor z kat. kostola ztrhol jednu časťku plechovej strechy. V Letanovcäch v ten istý deň zúriaci hrozný víchor zvalil väžu kostola. — Spišská Belá 12. mája slávila storočnú pamiatku narodenia svojho nebohého veľkého syna Jána Ludvigha. Uzavreli pri tom, že pre mestskú radnú sieň zhotovíť dajú jeho podobizeň. Po slávnostnom zasadnutí obyvatelia tiahli pod zástavami do šmrtnice a tam v sprievode peknej reči ovenčili jeho pomník. — V Magure 16. mája padol veľmi užitočný, teplý dážď.

Liečenie rakoviny. Parížska vedecká akademia teraz zaoberá sa s jedným liekom na liečenie rakoviny, ktorého účinok už viackrát vyprobovali. Tento nový spôsob liečenia rakoviny vypracoval záhrebský lekár dr. Julius Gnezda. Liečenie týmto spôsobom dosiať najlepšie podarilo sa u jednej 81 ročnej ženy. Patričnej starene pred dvoma rokmi operovali rakovinu na líci, ale rakovina onedlho sa obnovila. Vtedy ju dr. Gnezda vzal do opatery a ju takmer úplne vyliečil. Na mieste starej rakoviny je teraz už len malá zjava a rakovina na tele starej ženy nikde sa nezjavuje. Gnezdov liek je počerný prášok, bez chuti. Vnútorne dávajú ho pacientovi v podobe piluliek a zovnútorne čo masťku

dajú ho na rakovú opuchlinu. Spomenutá starena užívala ho v obidvoch formách, Opuchlinu štyrikrát natrela masťkou a nemocná za mesiac každý deň užívala pirulky. Výsledok bol ten, že raková opuchlina splaskla a rakovina prestala sa rozširovať. Dr. Gnezda mimo stareny za posledné dva roky liečil ešte 10 na rakovinu trpiacich ľudí. Dvaja sa úplne vyliečili, stav piatich sa značne zlepšil, dvaja sa vysťahovali z Paríža a tak dr. Gnezda nevie, čo je s nimi a desiaty pacient zomrel.

Tá nešťastná ženská zvedavosť. V satmárskej obci Aranyosmedgyes na jarmoku istý Georg Valza zomrel následkom otrávenia sa metil-alkoholom. Otvárali ho. Adamová Florea prizerala sa so zvedavosťou z jedného stromu. Otváranie sa jej ale natoľko zhnusilo, že dostala závrat a spadla zo stromu. Na pomoc pribehavší susedia našli ju už mrtvú.

Ztratené lode v roku 1911. Minulého roku morským vlnám padlo v obeť 542 lodí, asice anglických 173, amerických 75, norvéžskych 73, nemeckých 39, francúzskych 31, švédskych a ruských 39, talianskych 17, španielskych 15 a dánskych 11.

Nešťastie skiového výletníka. Zo Zakopaného oznamujú: Pri jednom skiovom výlete, ktorý jedna väčšia spoločnosť podujala v poľských Tatrách, merník Leo Muskanovič spadul do viac sto metrovej hlbiny. Po viac hodinovom hľadaní našli už len mrtvolu nešťastného.

Uhorské konc v Tripolisu. Taliani znovu kupujú u nás kone. Jeden kapitán a jeden hlavný zverolekár cestujú teraz po stolici Zala, aby pre africké bojište zadovážili 800 uhorských koní.

Sodpovedné osvedčenie obsahuje list, ktorý barónka Helena Freytagh-Loringhofen, rodená barónka Buxhoeveden, Görzcorso, Verdi 36, lekárnikovi V. Eugenovi Fellerovi poslala a v ktorom doslovne stojí: Za zvláštne zadosťučinenie považujem, že v prílohe poslať vám môžem dopisničku známej spisovateľky: Paul Maria Laccroma, patrične Marie Egger Schmitzhäusen, dôkazom toho, že V. Eugena Fellerov domáci liek zas má viacej o jednu oduševnenú rozširovateľku. Liek tento vôbec známy k dostaniu je u lekárnika V. Eugena Feller, Stubica Kostolná ulica 18. (Zahr. st.) 12 malých, 6 duplovaných alebo 2 zvláštne flašky za 5 korún franko. Neškodí z tohoto zvláštneho lieku stále držať v dome malú zásobu.

Kresťania, katolíci kupujte len u kresťanov.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeno farchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy hárske, lebo v celkosti alebo v častiach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovani na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

HOSPODÁRSTVO.

Niečo o opatrovaní lúk.

Gazdovia sa veľa ponosujú, že nemajú dosť krme na zimu, že nemajú čím chovať statok, že im hynie, mizne, že sa nemôže dobre vyvíňať. Pravda veru, že nemá dosť krme, alebo ak ju aj má, má ju zľú, taký gazda nemôže mať ani dobrý statok.

Na lúkach sa nerodí dobré seno, alebo sa rodí málo. Lenže toto má svoju príčinu. Lúka totižto není dobre opatrovaná a jej pôda je chudobná. Nuž ale ako že aj môže nariasať dobrá tráva na takej lúke, ktorá je plná skálím, krtinami, drobnými kričkami, všeliakou burinou. Ako že od takejto lúky možno očakávať dobrú úrodu. Niektorá lúka je nad to všetko ešte aj mokrá, tak že je tráva na nej kyslá, statok seno z takej trávy žrať nechce, alebo ochorie od neho.

Lúky teda treba opatrovať, naprávať. Každý gazda nech dá vysbierať skaly na svojej lúke a síce na jar, kým je tráva ešte malá, všelijaké kopce, mravenčiská, krtiny na lúke treba rozhádzať motykou. Burinu dobrý gazda nech ani za hodinu netrpí na lúke, lež prv, akoby semiačko buriny dozrelo, nech lúko zkosí a korene buriny nech vytrhá.

Niektorí gazdovia si myslia, že čím je lúka mokrejšia, že je tráva tým lepšia. Toto není pravda! Takáto tráva je veľmi kyslá a niet v nej žiadnej záživnej látky. Taká tráva len škodí statku. Z takejto lúky treba odviesť vodu, treba nakopať malé kanáliky, ktorými voda ztečie, čím sa lúka napravi a bude rodiť lepšie seno.

Dôležitá vec je aj hnojenie lúk. Maštalný hnoj vyvezme na lúku v jaseňi a pred daždom ho rozhádzme po nej. Tento hnoj v zime, keď bude pokrytý snehom pekne vsiakne do zeme a zúrodní ju. Jestli máme miešaný hnoj, tento vyvozme na lúku, lebo tam bude o veľa osožnejší, ako bársaký iný hnoj. Ale je dobrá aj hnojovka. Jestli je na lúke sneh, tak hnojovku najprv nepreriedme vodou, lež len takou aká je polievajme lúku; jestli však na lúke niet snehu, tak hnojovku najprv preriedme vodou a takou preriedenou polejme lúku. Dobře opatrovaná lúka bude rodiť dobre, budeme mať dosť krmu na zimu a nikdy nebude mať mrcha statok, bo ho budeme môcť chovať dobrým krmom.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá-liž je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

DOPISY.

Stará Ves (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráčte prosím uviesť tieto riadky v našom mi-
lom «Kreštan».

Aj touto cestou obraciame sa znovu k ministrom
orby, aby u nás jarmoky na statok aj budúce na
starom mieste vydržované byly bez všetkej prekážky.

Naše neprajné hmotné polozenie nedovolí nám,
aby sme si zadovážili nové jarmočné miesto. V posled-
nom čase obťažili nás aj tak všeliaké hmotné farchy.
Lanského roku pre štátnu školu museli sme kúpiť dva
pozemky za 14.000 korún. Na oboch stranách obce vy-
murovať sme museli kanál, ktorý zožral 6000 k. Potom
kúpiť sme museli za 6000 K. medzi domami ležiaci jeden
pozemok, ktorý je prázdny a ktorý nedonáša nám žiad-
neho osohu. Pre stanicu na vajčiakov oddať sme mu-
sely pozemok v cene 6000 korún. Obec má už blízko
30.000 korún dlhu a obecná prirážka obnáša 49 per-
centov. Zadováženie nového jarmočného miesta pre
statok by nás obťažilo nielen tými 5000 korunami,
ktoré by sme museli zaplatiť za nové jarmočné miesto,
(pri starom bezirku), ponevác ale toto miesto je pri-
malé, aby sa tam smiestili i vozy, k tomu cieľu museli
by sme ešte kúpiť i druhý pozemok, tiež najmenej za
5000 korún. Na taký spôsob zväčšily by sa naše hmotné
farchy natoľko, že by sme boli vystavení nebezpečen-
stvu hmotného zahynutia.

Staré, to jest terajšie jarmočné miesto má vý-
borné, chránené polozenie a rozprestiera sa popri po-
toku; v krutom zimnom čase ľahko najst prístrešie v
blizkých domoch, kým vyznačené nové jarmočné miesto
v diaľke jedného kilometra od obce na takom mieste
leží, kde byvajú v zime strašné zaveje a pred tými
nebolo by sa kde skryť. Vyznačený nový jarmočný
priestor leží na zcela otvorenom mieste, kde by v na-
šej tuhej neraz 25 stupňovej zime mnoho razy sotva
polhodiny bol vstave vydržať človek a tam by vysta-
vený bol tak človek ako aj statok nebezpečenstvu za-
mrznutia. V horúcich letných dňoch ale statok trápil
by zase smäd, čo je tým horšie, bo spomenutý priestor
leží ďaleko od vody, ku ktorej dostať sa bolo by možno
len s veľkým obchádzaním.

Naša chudoba znemožňuje nám, aby sme si kúpili ten
nový jarmočný priestor, hotoví sme ale terajší zväčšiť,
prípadne odstrániť i pri ňom vystavené stodoly, jednu
čiastku brehu sniesť, celý priestor vyrovať, spravodli-
vým a potrebným požiadavkám zodpovedne prerobiť,
tak ako by to stoličný hlavný zverolekár žiadal.

K starovesskému okresu patriace ostatné obce si tiež žiadajú, aby jarmoky na statok aj na ďalej vydržiavané boly na terajšom mieste.

S vyslyšaním našej prosby vyplnila by sa teda aj vrúcna žiadosť z 33 obcí pozostávajúceho celého starovesského okresu.

Starovesčania.

***

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
om «Krestane».

Náš usilovný ľudový ablegát Anton Beszkid znovu bol u ministra obchoda v záujme automobilovej premávky medzi Kézmarkom—Staráves—Smerdžonkou. Minister slúbil mu, že toho roku síce už nie, od prvého apríla budúceho roku ale celkom istotne otvorí žiadanú automobilovú premávku.

Zpravodajca.

Rozmary a Žarty.

Kde je dobre bývať. Začiatkom leta jeden bankár opýtal sa profesora Korányiho, že kam má ísť na letovisko?

— Pán professor — riekol — prosím vás, ktoré mesto je najzdravšie?

Professor odpovedal bez váhania:

Najzdravšie mesto v lete je Budapešť.

— Budapešť! — divil sa bankár — prečo práve Budapešť?

— Lebo v lete každý chorý človek odíde z Budapešti do volaktoreho kúpeľa a doma ostanú len zdraví ľudia. A kde sú len samí zdraví ľudia, to je najzdravšie miesto!

*

Zbytočné. Majster k novému učňovi:

— To si nemusíš práve tak veľmi hore vziať, keď

tu i tu vše dostaneš odo mňa zaucho; ver mi, za to ja nebudem menej tvojim dobroprajníkom, ktorý s tebou dobre smýšľa!

— Áno, ale ja to uverím pánu majstrovi i bez zaucha.

*

Z trhu. Na trhu dlho vyberala jedna pani «veľkomožná», medzi husmi. Konečne zunovala to kofa a okrikla sa na kupovateľku:

— Keď sa váš muž ženil, ten tak veľmi — nevyberal.

*

Nie div. — Len si pomyslíte pani susedka, mlynárova žena spadla z povala a naskutku vydala dušu, hovorí Terka ku Zuzke.

— Chuderka, ale nie div, veď ona už dávno choravela.

Odkazy redakcie.

V. Z. T. Vaše oduševnenie netrvalo dlho. Včul zas chodíte po starých chodníkoch.

F. V. N. Nemožno upotrebiť.

Zahradník Ny. Nehaňbite sa za vaše meno. Uverejniť môžeme len to, čo podpíšete.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posiela 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Krestania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Oznam.

Mešťanská banka v Topolčanoch (Nagytapolcsány)

a jej filiálka v Nitre

odporúča ctenému obecnstvu svoje služby v jakejkoľvek záležitosti bankovej, menovite:

Dáva požičky na intabulácie a na veksle na ten najlacnejší úrok;

prijíma vklady na knížky a platí od nich čisté 5% úroky.

Banka táto požičiava len kresťanom, a úraduje sa v nej každý deň okrem nedeli a sviatku.

Úradné miestnosti banky sú v Topolčanoch v Krušovskej ulici a v Nitre v Kapitulskej ulici

(Káptalan-utca) No. 9.

Pá

Pr

Ra

«

Ja

Ov

«

Ku

Ko

Da

A v

vonal-
szám

154

152

122

718

4102

156

6502

102

506

1402

104

158

708

712

134

4104

114

160

162

6504

136

730

116

164

714

1404

138

4106

166

4140

168

4108

108

504

126

170

4110

108

120

704

722

6506

172

140

174

716

1) V

és fi

1) M

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 22. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiskká, nová ... .. kor. 23:80—24:50
» stolnobelohradská, nová... « 23:70—24:30
» peštianska, nová ... .. « 23:70—24:30
« banátska, nová... .. « 23:70—24:30
Proso ... .. « ————
Raž prvotriedna ... .. « 21:25—21:45
« druhotriedna ... .. « 21:05—21:25
Jačmeň nový, prvotriedny ... .. kor. 20:40—21:00
Ovos prvotriedny ... .. « 19:40—19:80
« druhotriedny ... .. « 19:00—19:20
Kukurica ... .. « 18:30—18:60
Konopné sáme ... .. « 29:50—31:00
Datelinové sáme, červená datelina kor. 200:00—210:00
« « lucerna ... .. « 110:00—136:00

Múka pšeničná:

č. 0	1	2	3	4	5	6
K. 16:80	16:50	16:20	16:00	15:80	15:70	15:40
č. 7	7½	8				
K. 14:40	13:80	10:20				

Za 50 kilogrammov i s vrecom

Strova:

Otruby drobné ... .. kor. 15:60—15:80
« hrubé... .. « 15:70—15:90
Fazula veľká biela ... .. « 28:00—30:00
Fazula strakavá ... .. « 23:00—24:50
Zemiaky (hornouhorské) biele ... .. « ————
« « ružové ... .. « ————
« « žlté ... .. « ————
Hrach lúpaný ... .. » 29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý ... .. « 30:00—32:00
Šošovica čistá ... .. « 40:00—63:00
Rasca (kmín) ... .. « 81:00—81:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, kríšťalový ... kor. 48:00—48:00
« « White-Star (***) « 43:00—43:00
Cukor v klobúkoch ... .. « 96:50—97:00
« kockový ... .. « 98:50—99:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill « 73:00—73:50

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska ... kor. 156:00—157:00
Slanina mestská 4-kusová ... « 131:00—132:00
« « 3-kusoá ... .. « 136:00—137:00

A vonatok indulása Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1912. május hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.

A vonatok indulása Budapest ny. p.-udvarról.				A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.			
vonat-szám	óra	perc	vonat-néme	vonat-szám	óra	perc	vonat-néme
Dél előtt				Dél előtt			
154	5:05	sz. v.	Vác	149	3:51	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
152	5:15	«	Rákospalota-Ujpest	151	5:05	«	Dunakeszi-Alag
122	5:25	«	Ersekújvár	723	5:25	«	Cegléd
718	5:40	«	Szeged, Szolnok	725	5:35	«	Cegléd
4102	6:00	«	Esztergom	4103	5:50	«	Esztergom
156	6:20	«	Rákospalota-Ujpest	133	5:55	«	Nagyvaros
6502	6:35	«	Lajosmizse, Kecskem.	725	6:00	«	Cegléd
102	6:50	k. ost. ex. v.	Wien, Páris, Ostende	153	6:05	«	Rákospalota-Ujpest
506	7:00	gy. v.	Segesvár, Stanislaw	65:7	6:10	«	Cegléd, Szolnok
1402	7:05	«	Zsolna, Berlin	721	6:20	«	Szolnok, Cegléd
104	7:55	«	Nagyszombat, Wien	9011)	6:25	k. o. e.	Konstantinápoly, Belgrád
158	8:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag	7012)	6:30	«	Konstantinápoly, Bukarest
708	8:10	gy. v.	Orsova, Bázias	135	6:35	sz. v.	Nagyvaros
712	8:40	sz. v.	Temesvár, Karánseb.	1407	6:40	«	Berlin, Zsolna
134	8:45	«	Nagyvaros	4105	7:10	«	Esztergom
4104	9:05	«	Esztergom	709	7:15	«	Bukarest, Bázias
114	9:15	«	Wien, Berlin	125	7:20	«	Parkány-Nána
160	9:40	«	Rákospalota-Ujpest	727	7:25	«	Cegléd
162	11:00	«	Rákospalota-Ujpest	501	7:30	gy. v.	Bukarest, Kolozsvár, Máramarosziget
6504	11:10	«	Rákospalota-Ujpest	155	7:35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
1361)	11:35	«	Lajosmizse, Kecskem.	157	7:40	«	Vác
7301)	11:55	«	Cegléd	6501)	7:50	«	Kecskem., Lajosmizse
116	12:00	«	Wien	127	8:05	«	Parkány-Nána
Délután				Délután			
164	12:05	«	Rákospalota-Ujpest	4107	8:15	«	Esztergom
714	12:10	«	Szeged	113	8:20	«	Páris, Wien
1404	12:20	gy. v.	Zsolna, Berlin	719	8:40	«	K.-K.-Félegyháza
138	12:25	sz. v.	Nagyvaros	129	8:45	«	Parkány-Nána
4106	12:30	«	Esztergom	159	9:10	«	Dunakeszi-Alag
166	1:00	«	Rákospalota-Ujpest	705	9:25	gy. v.	Szeged
41402)	1:05	tv. sz.	Piliscsaba	1401	9:40	«	Berlin, Zsolna, Pozsony
163	1:30	sz. v.	Dunakeszi-Alag	4109	9:55	sz. v.	Esztergom
4108	1:50	«	Esztergom	161	10:25	«	Rákospalota-Ujpest
106	2:00	gy. v.	Wien, Páris	715	10:45	«	Szeged
504	2:05	«	Szatmár-Nemeti, Brassó	119	11:25	«	Galánta
126	2:10	sz. v.	Parkány-Nána	163	11:50	«	Rákospalota-Ujpest
170	2:15	«	Rákospalota-Ujpest	Délután			
4110	2:20	«	Esztergom	165	12:50	«	Rákospalota-Ujpest
108	2:30	gy. v.	Wien	137	1:20	«	Nagyvaros
120	2:35	sz. v.	Galánta	703	1:25	gy. v.	Bukarest, Bázias
704	2:40	«	Bukarest, Bázias	103	1:40	«	Páris, Wien
722	2:45	gy. v.	Cegléd	503	1:50	«	Tóvis, Kolozsvár, Sz.-Nemeti
6506	2:50	sz. v.	Lajosmizse, Kecskem.	167	1:55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
1721)	3:10	«	Rákospalota-Ujpest	4111	2:05	«	Esztergom
140	3:55	«	Szob	169	2:40	«	Dunakeszi-Alag
174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	171	3:00	«	Rákospalota-Ujpest
716	4:30	«	Szeged	6503	3:40	«	Kecskem., Lajosmizse

1) Vasár- és ünnepnapokon május 16-ig. 2) Csak vasár- és ünnepnapokon. 3) Vasár- és ünnepnapok előtti hétköznap. 4) Vasár- és ünnepnapokon máj. 16-tól szept. 15-ig. 5) Minden kedd, csüt., pént. és vasárnap. 6) Minden hétfőn, szerdán és szombaton.

1) Erkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnap. 2) Erk. minden hétfőn, csütörtökön és szombaton. 3) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól. 4) Vasár- és ünnepnapokon. 5) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól bezárólag szept. 15-ig.

MARKE

AUSTRIA

Lahké perie do perín 5 kg. K 9-60, lepšie 12 K, biele 18 K, snáhobiele 30 K, 36 K, najjemnejšie 42 K, 48 K, tvorí plné a najlahšie periny. Veľká perina i s 2 poduškami od 16 K vyše. K dostaniu jedine u firmy **D. Schnurmacher Domazlice 308. (Čechy.)**

Vzorky a cenníky tiež na hotové periny zdarma. Zasielky franko a s poštovou dobierkou.

Pohliadnite

vša potreby na rôzne predmety zo zlata, striebra, ocele, kože, ručné doročky k upotrebeniu v domácnosti, toaletu, zbraň atď., moj bohatého obsahu hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť posiela sa vám zdarma a franko

cis. a král dvorný zasielca

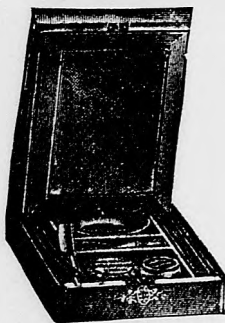
Hanns Konrad
Brüx. č. 2846. (Čechy.)

Majetok napredaj

Vjednom meste v Prešporskej stolici je 160 jutár veľký majetok, pôda v prvej klasy rovnej polohy i s dobrými staviskami pre viac gazdov súci, z voľnej ruky skrz starého majetníka za dobrých podmienok na predaj. Blížšiu zprávu sdeli gazdovský úrad vo dvore Konyha Presporská stolica.

Nevyhnutne potrebné je moje svetočyrne

Náčinie k holeniu č. 8730

zatvorené v pekne politrovanej 20 cm. dlhej 15 1/2 cm. širokej, 6 cm. vysokej škrínke, so zrkadlom k postaveniu, obsahuje všetky k holeniu potrebné nástroje 1 britvu zo solingen striehornej ocele, 1/2 širokú 1/4 pli ko brúsenú vybrúsenú pre každú bradu a hned k upotrebeniu 2. Dobrý remeň k brúseniu 3 škatuľku hmoty k potieraniu remeňa. 4. jednu škatuľku antiseptického mydla k holeniu. — 5. niklovanú nádobu pre mydlo. 6. jeden penzlik s niklovanou rúčkou.

Komplet. Prima kvalita len K 5.—
Toisté náčinie, lež britva ochvaným strojom pre nezbehých (Porezanie vytvorené s úpravou K 5-60.

No 87210 najnovšie náčinie k holeniu miesto britvy obsahuje niklovaný aparat k holeniu s 5 dvojreznými britvaní. Nezbehlym k odporúčaní K 4.80.

— Žiadne riško! — Výmena povolená alebo návrat peňaz — Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní peňazi

cis. a kr. dvorný zasielca **Hanns Konrad**
vývozný dom Brüx, číslo 3521.

Hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazením na žiadosť každému zdarma a franko.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé drapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K Biele ako sná mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného drapaného 1 dobre naplnená per na, alebo 1 zpodná perina 100 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 30 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.: prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele ľahové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

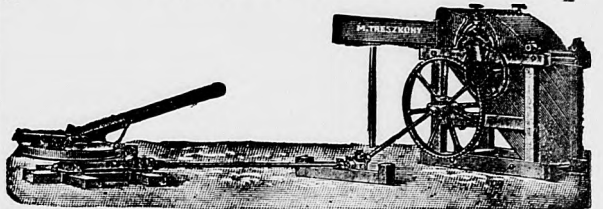
Hotové postele

z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Pánom rol'nikom
odporúčam svoje najnovšie
hospodárske stroje.

Páni rolníci načo by ste kupovali stroje z ďalekej cudziny z Čiech a Moravy a platili veľké peniaze za dovozné a pritom neobdržíte stroj ani lepší ani lacnejší, ba práve naopak. Stroje dostanete u nás podpísaného dobre, dokonale silne, trvace a ľahko idúce, pod zárukou. **Teda svoj k svojmu a nie k cudziemu.**

Mlaťačky. Zentúre. Rajtáre. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na siatie. Brány. Hraje. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, torievy a slad. Stroje na ťamanie stromovej kôry a ťupanie kukurice atd.

Obrazkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň,
strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
V BYTČI (Nagybicscse).

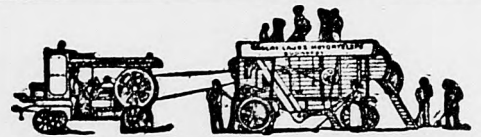
Rušeň!

!! S 18 prvými vyznamenami !!

Ludvik Kállai motor dielna
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvzrelej **Ludvika Kállai**
elektrické benzinlokomobil stroje ku mlaťbe
s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlátený stroj prítomnosti
Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtáre, stroje k mláteniu a ku siatu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.
Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Osožné a chytré prevedenie parcellovaníu.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovaníu a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú ťžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaníu, lež na žiadosť prevezme za mernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovaníu (rozumie sa prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyše na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pepráca sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovaníu ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoloúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovaníu. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá 3. Kupec a odpredavatelíu pozbavia sa všetkých starostí parcellovaníu 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhedy ústavom povolenej požičky ku parcellovaníu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadné. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.